

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558¹

ณัฐชา กรีกทอง²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และแนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในสิทธิของบุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และแนวทางการแก้ไขการบังคับใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558 ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงปัญหาความเท่าเทียมในสังคมไทย รวมทั้งกลุ่มบุคคลผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่มบุคคลเหล่านี้ยังถูกจำกัด ถูกกลั่นแกล้ง ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ และยังถูกละเมิดสิทธิในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเข้าถึงผลประโยชน์และการพัฒนาในด้านต่างๆ ในสังคมไทย รวมไปถึงการไม่ยอมรับให้บุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศสามารถแสดงออกทางเพศได้อย่างเสรี ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมและเป็นอุปสรรคที่บั่นทอนต่อความก้าวหน้าและก่อให้เกิดผลกระทบ เช่น การถูกปฏิเสธจากการจ้างงาน การถูกละเมิดทางเพศในสถานที่ทำงาน ความไม่เป็นธรรมในสถาบันการศึกษา หรือแม้กระทั่งถูกละเมิดจากการแสดงออกตาม อัตลักษณ์ทางเพศ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามกฎหมายที่พึงมี แม้ว่าประเทศไทยจะมีปณิธานสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน แต่ก็ควรจะมีการขยายความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพต่อกลุ่มหลากหลายทางเพศให้มากขึ้น และรวมไปถึงการยอมรับความหลากหลายทางเพศ ซึ่งต้องมีการปรับทัศนคติเพื่อให้เหมาะสม อีกทั้งประเทศไทยยังเป็นรัฐภาคีในอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงในทุกรูปแบบ (Convention for the Elimination of All Forms of Discrimination against Women - CEDAW) และยังได้ให้สัตยาบันเป็นรัฐภาคีตั้งแต่ พ.ศ. 2528 และพิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ตั้งแต่ปี 2543 ซึ่งประเทศไทยมีพันธกิจในการสร้างมาตรการและกฎหมายต่างๆ เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อผู้หญิง และเป็นพันธกิจของรัฐภาคีที่จะให้หลักประกันว่า อนุสัญญานี้จะสามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ในระบบนิติบัญญัติของรัฐภาคี จึงเห็นควรให้มีการตราพระราชบัญญัตินี้ เพื่อบูรณาการมิติเพศภาวะในการดำเนินนโยบายของประเทศ เพื่อให้มีการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในทุกบริบทของสังคม ทั้งในครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้มีได้มุ่งที่จะคุ้มครองเฉพาะเพศหญิง แต่ได้ให้ความคุ้มครองรวมไปถึงเพศชาย และเพศ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ดุจพร วงศ์ทองสรรค์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล และรองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศิริสมบุญแนว

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ทางเลือก หรือบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศด้วย ไม่ว่าจะเป็นเพศโดยกำเนิด หรือแม้ว่าภายหลังเกิดมาแล้วมีความประสงค์ที่จะดำรงเพศ หรือดำรงสถานะที่แตกต่างไปอย่างไร ก็ถือเป็นมนุษย์คนหนึ่ง] ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลเหล่านี้มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในการที่จะดำรงสถานะอยู่ในสังคมไทยอย่างเท่าเทียมกันและมีโอกาสเท่ากัน หากได้พิจารณาเนื้อหาในพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 แล้วยังคงพบว่ามีปัญหาในการใช้บังคับอยู่หลายประการ ที่ไม่อาจสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งความเสมอภาคระหว่างเพศและหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพสากลต่างๆ ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาประเด็นปัญหาการตีความการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 มาตรา 3 บัญญัติ ความหมายของ “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ” หมายความว่า การกระทำหรือไม่กระทำการใด อันเป็นการแบ่งแยก กีดกัน หรือจำกัดสิทธิประโยชน์ใดๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยปราศจากความชอบธรรม เพราะเหตุที่บุคคลนั้นเป็นเพศชายหรือเพศหญิง หรือมีการแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด เนื่องจากพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ มุ่งคุ้มครองบุคคลที่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง หรือบุคคลที่มีการแสดงออกแตกต่างจากเพศโดยกำเนิด แต่เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า การกำหนดนิยามคำว่า “บุคคลที่มีการแสดงออกแตกต่างจากเพศโดยกำเนิด” เป็นการกล่าวถึงบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งอาจหมายความรวมถึง “บุคคลรักเพศเดียวกัน และบุคคลรักสองเพศ” เพราะกลุ่มบุคคลเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องแสดงออกให้แตกต่างไปจากเพศกำเนิดแต่อย่างใด ส่งผลให้เกิดปัญหาในส่วนการตีความ เนื่องจากการระบุ “บุคคลที่แสดงออกโดยแตกต่างจากเพศกำเนิด” เป็นการระบุนิยามของบุคคลข้ามเพศ ซึ่งยังไม่ครอบคลุม หากเป็นกลุ่มบุคคลที่มีได้แสดงออกแตกต่างจากเพศโดยกำเนิด แต่มีรสนิยทางเพศที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด ถูกเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นในเรื่องด้านการศึกษา ด้านการทำงาน หรือในเรื่องของสิทธิการแสดงออกขึ้น ทำให้เค้าไม่ได้รับความคุ้มครองตามนิยามของมาตราดังกล่าว และทำให้ในการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศนั้น จะต้องไปอ้างถึงหลักความเท่าเทียมตามรัฐธรรมนูญ หากพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศได้บัญญัตินิยามในมาตรา 3 ไว้ให้ครอบคลุม ก็จะทำให้สามารถ อ้างถึงนิยามได้โดยตรง นอกจากนี้บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้บัญญัติให้ การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศมีความหมายครอบคลุมถึง “การใช้ความรุนแรง” ซึ่งในอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW) ภาค 1 ได้บัญญัติถึง การเลือกปฏิบัติต่อสตรี ข้อเสนอแนะทั่วไป ข้อ 19 ของคณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ได้ขยายความหมายของการเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุแห่งเพศ (Gender Discrimination) ให้ครอบคลุมถึงความรุนแรงทางเพศที่กระทำต่อสตรี (Gender – Based Violence) แต่หลักการดังกล่าวกลับไม่ได้มีการบัญญัติรับรองไว้ในมาตรา 3 อย่างชัดเจนทั้งที่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการคุ้มครองบุคคลจากการถูกเลือกปฏิบัติโดย

ไม่เป็นธรรม ซึ่งการใช้ความรุนแรงในที่นี้ไม่จำเป็นต้องต่อร่างกาย แต่ยังรวมถึงการใช้ความรุนแรงทางการพูดที่ก่อให้เกิดความเกลียดชังเพราะเหตุแห่งเพศ ถือเป็นการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศทั้งสิ้น ส่งผลให้ผู้ถูกระทำไม่สามารถขอรับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศได้ หากมาตรา 3 ไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่า “การใช้ความรุนแรง” ส่งผลให้นิยามไม่ชัดเจน ผู้ใช้กฎหมายอาจไม่เข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมาย และทำให้เกิดช่องว่างของการถูกเลือกปฏิบัติได้ซึ่งไม่สอดคล้องกับการพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558

ประเด็นปัญหาที่สองเกี่ยวกับข้อยกเว้นตามมาตรา 17 วรรคสอง ที่ไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ตามพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 นั้น ได้บัญญัติว่า “การกำหนดนโยบาย กฎระเบียบ ประกาศมาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใดในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม จะกระทำมิได้ วรรคสอง การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัย หรือการปฏิบัติตามหลักการทางศาสนา หรือเพื่อความมั่นคงของประเทศ ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ” ข้อบัญญัติดังกล่าวตามวรรคสองมีข้อยกเว้น ที่ขัดต่อพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558 เนื่องจากพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ มีเจตนารมณ์คุ้มครองผู้ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ จึงไม่ควรมีข้อยกเว้นในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น การยกเว้นในเรื่องการปฏิบัติตามหลักการทางศาสนานั้น เพราะเป็นเสรีภาพส่วนบุคคล ซึ่งอยู่บนหลักการพื้นฐาน 2 ประการ ได้แก่ เสรีภาพในการนับถือศาสนาเป็นสิทธิตามธรรมชาติจะล่วงละเมิดไม่ได้ และทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในทางศาสนา รัฐหรือองค์กรเอกชน ไม่ควรเข้าไปจำกัดสิทธิในการใช้เสรีภาพทางศาสนาของประชาชน ซึ่งถือเป็นการแทรกแซงเสรีภาพในศาสนา เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลอื่น ส่งผลให้ผู้เลือกปฏิบัติสามารถใช้ช่องว่างของข้อห้ามทางหลักการทางศาสนาเป็นข้อยกเว้นได้ และข้อยกเว้นเหล่านี้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชน และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยได้ให้คำมั่นโดยความความสมัครใจว่า จะทำการแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้สอดคล้อง

ประเด็นปัญหาที่สามปัญหาผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ มาตรา 18 ได้บัญญัติว่า “บุคคลใดเห็นว่าตนได้รับ หรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และมีใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศหรือไม่ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศให้เป็นที่สุด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้อง การพิจารณา และการวินิจฉัยให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรี

กำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ ในการยื่นคำร้องต่อ คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศได้นั้น จะต้องปรากฏว่าผู้ที่ยื่นเรื่อง จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็น ธรรมระหว่างเพศเท่านั้น ที่จะมีสิทธิยื่นคำร้อง เพื่อลดปัญหาผู้ถูกเลือกปฏิบัติไม่กล้าร้องเรียน หรือไม่ใช้ ประโยชน์จากกฎหมายนี้ เนื่องจากกลัวว่าจะได้รับผลกระทบทางลบจากการร้องเรียน เพราะการร้องเรียน นั้น ต้องระบุชื่อผู้ร้อง ชื่อผู้ถูกร้องโดยชัดเจน อาจทำให้ผู้ร้องหรือผู้ถูกร้องได้รับผลกระทบจากการเปิดเผย ชื่อ- สกุล จึงสามารถให้ผู้ที่ไม่พบเห็นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยในการร้องเรียนต่อคณะกรรมการ วินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศได้ และควรกำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือก ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศสามารถหยิบยกประเด็นที่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ขึ้นมาพิจารณาเองได้ เพื่อให้ผู้ได้รับความเสียหายจากการถูกเลือกปฏิบัติได้รับความคุ้มครองมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558 ผู้ ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะคือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามพระราชบัญญัติความเท่าเทียม ระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ผู้ศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะคือ

1.1 เสนอให้แก้ไขนิยามคำว่า การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่าง “การเลือกปฏิบัติโดยไม่ เป็นธรรมระหว่างเพศ” หมายความว่า การกระทำหรือไม่กระทำการใดอันเป็นการแบ่งแยกกีดกันหรือจำกัด สิทธิประโยชน์ใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมโดยปราศจากความชอบธรรมรวมถึงการใช้ความรุนแรงทุก รูปแบบเพราะเหตุแห่งเพศวิถีทางเพศและ อัตลักษณ์ทางเพศ

1.2 เพศ หมายถึง เพศสรีระหรือเพศโดยกำเนิดของบุคคล

1.3 วิถีทางเพศ หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งมีความรู้สึกดึงดูดสนใจลึกซึ้งทั้งทางอารมณ์ความรัก โกรธและทางเพศและในสัมพันธ์ภาพที่มีทั้งลักษณะความใกล้ชิดกันทางเพศสัมพันธ์และในทางเพศที่มีต่อ บังเณบุคคลซึ่งมีเพศสภาพที่แตกต่างไปหรือมีเพศสภาพเดียวกันหรือมีมากกว่าหนึ่งเพศสภาพ

1.4 อัตลักษณ์ทางเพศ หมายถึง ประสบการณ์ทางเพศสภาพอันสามารถรู้สึกได้ภายในของแต่ละ บุคคลและเป็นของปัจเจกบุคคลซึ่งอาจสอดคล้องหรือไม่ก็ได้กับเพศซึ่งได้ระบุไว้เมื่อแรกเกิดรวมทั้ง ความรู้สึกของบุคคลในร่างกายซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์หรือระบบการทำงานของ ร่างกายด้วยวิธีการทางการแพทย์การศัลยกรรมหรือวิธีการอื่นใดทั้งที่โดยการตัดสินใจเลือกโดยอิสระและการ แสดงออกต่างๆทางเพศสภาพรวมถึงการแต่งกายคำพูดและกริยาท่าทางต่างๆ

1.5 การใช้ความรุนแรง หมายถึง การก่ออาชญากรรมเพราะเหตุแห่งความเกลียดชังและการใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดความเกลียดชังเพราะเหตุแห่งเพศวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหมายเหตุ

(1) การนิยามความหมายของคำว่า“ วิถีทางเพศ” และ“ อัตลักษณ์ทางเพศ” สอดคล้องกับนิยามที่ปรากฏในหลักการขอกยกการรื้อว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ

(2) การระบุถึง “วิถีทางเพศ” และ“ อัตลักษณ์ทางเพศ” เป็นการบัญญัติโดยเอาคุณลักษณะตามกำเนิดของบุคคลเป็นเงื่อนไขในการพิจารณาให้ความคุ้มครองเช่นเดียวกับ“ เพศ” ของบุคคลซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อให้ความคุ้มครองได้กับทุกคนไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นชาย / หญิง / ข้ามเพศ / รักเพศเดียวกัน / รักสองเพศ / บุคคลอินเตอร์เซ็ก 4 รักเพศเดียวกัน / รักสองเพศ /

2.ปัญหาเกี่ยวกับข้อยกเว้นตามมาตรา 17 วรรคสอง ซึ่งกำหนดให้การเลือกปฏิบัติตามหลักการทางศาสนาและความมั่นคงของประเทศไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ

จากบทบัญญัติตามมาตรา 17 วรรคสองได้กำหนดข้อยกเว้นของการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศไว้ 2 ประการคือประการแรกการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยรัฐหรือเอกชนอาจเกิดขึ้นได้หากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อสร้างความเท่าเทียมระหว่างเพศซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่ถือว่าการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามกฎหมายฉบับนี้ และประการที่สองการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยรัฐหรือเอกชนอาจเกิดขึ้นได้หากเป็นไปโดยมีเหตุผลอันสมควรซึ่งได้แก่การคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยหรือการปฏิบัติตามหลักการทางศาสนาหรือเพื่อความมั่นคงของประเทศซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามกฎหมายฉบับนี้ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดข้อยกเว้นในประการที่สองว่าการที่กฎหมายนำเรื่องการปฏิบัติตามหลักศาสนาและเรื่องผลประโยชน์ของรัฐมากำหนดเป็นข้อยกเว้นของการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมสะท้อนให้เห็นถึงความประสงค์ของรัฐในการกำหนดหลักเกณฑ์บางอย่างเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของรัฐด้วยการป้องกันมิให้บุคคลใดกระทำการอันเป็นการละเมิดบรรทัดฐานบางอย่างของสังคม จึงเห็นว่าสมควรตัดประเด็นเรื่องการปฏิบัติตามหลักการทางศาสนาหรือเพื่อความมั่นคงของประเทศออกไปจากมาตรา 17 วรรคสองของพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนสากลตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีและข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นตามกระบวนการ UPR (Universal Periodic Review)

3.ปัญหาผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ตามบทบัญญัติ ตามมาตรา 18 “บุคคลใดเห็นว่าตนได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำ
ในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศและมีใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ใน
ศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้วให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติ
โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศหรือไม่
คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ เป็นที่สุดทั้งนี้หลักเกณฑ์
และวิธีการในการยื่นคำร้องการพิจารณาและการวินิจฉัยให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดย
คำแนะนำของคณะกรรมการ คณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ” จึงเสนอให้แก้ไข
มาตรา 18 บุคคลใดเห็นว่าตนได้รับ หรือจะ ได้รับ หรือเห็นว่าบุคคลอื่นได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจาก
การกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และมีใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้อง
เป็นคดีอยู่ในศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการวินิจฉัย
การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
ระหว่างเพศหรือไม่ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ให้
เป็นที่สุด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้อง การพิจารณา และการวินิจฉัยให้เป็นไปตามระเบียบที่
รัฐมนตรีกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ คณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ

วรรคสอง การดำเนินการตามวรรคหนึ่งเมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการไม่ว่าโดยทางใด ไม่ว่าจะ
มีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนหรือไม่ก็ตามว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศขึ้น ให้คณะกรรมการ
ตรวจสอบเพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและทำความเข้าใจปรากฏโดยไม่ล่าช้า และต้องศึกษาและ
วิเคราะห์ให้ทราบถึงสาเหตุของการเลือกปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นที่จะแก้ไขปัญหาและป้องกันมิให้เกิดการเลือก
ปฏิบัติในเรื่องนั้นหรือลักษณะเดียวกันนั้นขึ้นอีก

เอกสารอ้างอิง

ปรานี วงษ์เทศ, เพศและวัฒนธรรม, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

นาตาแสก 2559.

ภัสสรลี มานนท์, บทบาทเพศสถานภาพสตรีกับการพัฒนา, กรุงเทพมหานคร:

วิทยาลัยประชากรศาสตร์, 2544.

สุมาลี สันติพลวุฒิ และคณะ, รายงานการวิจัย โครงการศึกษาแนวทางการคุ้มครองและ

พัฒนาแรงงานหญิง 2545, พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร:

